

TARTALOMJEGYZÉK

- 2 RAVASZ JÓZSEF
KEDVENC VÁROSOM
- 3 PINTES GÁBOR:
AZ ADDIKTÍV ISKOLA
- 4 BRUTOVSZKY GABRIELLA:
„A LEGNAGYOBB ÁLMOK IS SIKERÜL-
HETNEK, HA HISZÜNK BENNÜK ÉS
TESZÜNK ÉRTÜK”
- 6 PETŐ ILDIKÓ:
A SZENZOROS DISZFUNKCIÓ
A MINDENNAPOKBAN
- 9 GYETVAI ANNA:
MIBEN REJLIK HASONLÓSÁGUNK ÉS
KÜLÖNBÖZŐSÉGÜNK?
- 12 FEHÉR ÁGOTA:
A TERMÉSZET ÉRTÉKEI MINT
TANÍTÓMESTEREINK
- 15 VARGYAS-TÓTH JULIANNA:
GYÓGYÍTÓ ÉLMÉNYEK TÁBORBAN,
KÓRHÁZBAN, OSZTÁLYTEREMBEN
- 17 TÓZSÉR ANETT:
A KÁRPÁT-MEDENCEI MAGYAR
FELSŐOKTATÁSI TÉR KIHÍVÁSAI ÉS
POTENCIÁLJA, DÖNTÉSHOZÓI
INTERJÚKON KERESZTÜL (4. RÉSZ)
- 21 GERGELY VIKTÓRIA:
SZÖVEGÉRTÉS A SZÖVEGTÍPUSOK
SZERINT
- 24 SCHULCZ PATRIK:
A VALÓDI HIVATALI
KÉTNYELVŰSÉGÉRT
- 26 ZOLCZER PÉTER:
A NYELVTANULÁST ELŐSEGÍTŐ
ÁLTALÁNOS KÉSZSÉGEK (13. RÉSZ)
- 28 DLUSZTUS PÉTER:
ÉRDEKESSÉGEK A 3D ÉS
AZ INNOVÁCIÓ VILÁGÁBÓL
- 30 DUBA ZSÓFIA:
INTERAKTÍV MESÉLÉS
AZ ÓVODÁBAN
- 33 POMICHAL KRISZTIÁN:
A KLÍMAVÁLTOZÁSRÓL HIDEG FEJVEL
(8. RÉSZ)
- 34 CSICSAY ALAJOS:
MELYEK A HASZNOS ROVAROK
- 36 ISKOLAHÍREK
- 38 SZMP SZ

PINTES GÁBOR

AZ ADDIKTÍV ISKOLA

Az iskolai berkeken belül a június a közel tíz hónapon át tartó nevelési–oktatási munka lecsengését, az iskolapadoktól, tanítóktól, tanároktól, osztálytársaktól való fokozatos búcsúzást jelenti. Lencsengés – remélhetőleg – lesz idén is, de azt inkább más területen várjuk. Az iskolától pedig júniusban valahogy nem búcsúzni kíván most a diák, sokkal inkább viszontlátni azt. Újra bejárni annak minden zezzugát, elosonni az éppen ügyeletes tanár elől, megúszni a beígért dolgot és feleletést, gyorsan másolni a leckét az ötperces szünetben. A tanár és a tanító pedig újra szeretné művelni azon mesterségét, mely pár hónappal ezelőtt még a kiegészítés határára sodorta őt, s melyről a (köz)vélemény leginkább az, hogy azt úgyis tudná bárki művelni, hiszen akinek van gyermeke, az értelemszerűen tud nevelni és oktatni is. A pedagógusnak meg annyival is jobb a dolga, hogy van egy csomó szünete. A vírus és az azzal jövő világjárvány lassan lecseng, de marad nekünk jó sok tanulság, új tapasztalat, felismerés, esetleg megvilágosodás. Tudniillik, hogy a pedagógusmesterség tényleg egy komoly felkészültséget igénylő, kőkemény munkával járó professzió, melyet laikus lelkesedéssel és hozzá (nem) értéssel sokáig nem is olyan egyszerű művelni. Arról persze lehetne hosszan tartó vitát folytatni, hogy miért nem tartozik a tanítói és tanári mesterség a legkevésbé megbecsültek és a leglenézettek közé. Erről majd máskor...

A felismerés, melynek a jelen szülők egész generációja, talán az ő szüleikkel egyetemben részese és tulajdonosa lett, nem más, mint az, hogy egyértelmű függőség alakult ki az iskolával és a benne zajló munkával kapcsolatban. Természetesen magyarázhatnánk a jelen már-már türelmetlen iskolanyitási várakozását azzal is, hogy az iskolára azért van szükség, hogy a gyermeknek legyen hol lennie. Ez viszont egy szélsőséges redukció. Mindazok, akik számára a már mögöttünk tudott két és fél – három hónap másról is szólt, mint a gyermek elhelyezésének problémamegoldásáról, nagyjából világosan látják, hogy mi is az intézményes edukáció célja, lényege. Mert annak egy falatkája most rájuk hárult. Még akkor is, ha az iskola fel tudott nőni a táv- és digitális oktatás kihívásaihoz. Ha nem, akkor mindez hatványozottan igaz. A felismerés tehát az addikció. Függőség – és nem csak ráutaltság.

Pedig a múlt század hetvenes éveiben Ivan Illich (1971) radikális iskolaszemlélete (vagy inkább iskolaellenessége) azt hirdette, hogy az iskola leigáz, megfoszt a szabadságtól, kényszerpályára állít, szellemi nyomorekká tesz embert és társadalmat egyaránt. Nem szolgál semmi és senki más, mint az uralkodó osztályt, a hatalom birtokosát. Ezen Illich-i gondolatból következhetne persze az is, hogy mindezen „rossz” által vagy abból következik a függőség. A kulcs a „rossz”-ban rejlik. Ugyanis amíg Illich olvasatában az iskola mentális és intellektuális hanyatlást okoz, jelen helyzetünk felismerése éppen abban áll, hogy mi mindentől fosztjuk, foszthatjuk meg gyermekeinket, ha az iskolát nélkülözni kényszerülő helyzet még sokáig tart. Mert a függőségen túl szükségszerű felismerni azt is, hogy a hat-hét éves gyermeket írástudatlanságból írástudóvá varázsolni nem a világ legtermészetesebb dolga. Az idegen nyelv tanulása sem kizárólag értelmetlen szavak/kifejezések ismétléséből, a kultúra interiorizálása pedig nem csak évszámok és szerzői művek címének magolásából áll. Illich nagy tévedése abban áll(t), hogy az „iskolátlanságban” (a szerző angol nyelven a deschooling kifejezést használta) vélte felfedezni annak esélyét, hogy mindazon „rossz” elkerülhető legyen, amit az iskolának felrótt.

Tisztában vagyok azért azzal is, hogy az iskola körüli (függőségi) helyzet rendeződése után előkerül az évtizedek óta szőnyeg alá söpört kosz is, melyre senki sem lehet büszke. A korona-krízis által megélt és kikényszerített változások viszont lehetőséget és esélyt is adnak arra, hogy az évtizedes koszt észre is vegyük, milyen gyorsan csak tudjuk, kisöpörjük, és az egyre sebesebben robogó vonatra képesek legyünk felszállni. Élni kellene azzal a helyzettel, hogy tanuló, szülő, tanár – szinte egyet gondolva és akarva, mindannyian visszavágnak az iskolába. Még akkor is, ha valaki számára ez megadatik még ebben az iskolaévben; és valakinek minderre legalább szeptember első napjáig (ami Szlovákiában egy ideje szeptember másodikát jelent) várnia kell. Ne okozunk csalódást! Ha mégis, akkor csakis kellemeset.

FORRÁS:

- Illich, I. (1971). *Deschooling society*. New York: Harper & Row.